

Eind januari presenteerde de Amerikaanse president Trump zijn langverwachte vredesplan. Niet alleen de Palestijnen waren not amused. Ook een grote meerderheid van de Tweede Kamer vindt het geen goed plan. Minister Blok van Buitenlandse Zaken is het eens met Eurocommissaris Joseph Borrell die meent dat het plan belangrijke internationaal overeengekomen parameters schendt en zich zorgen maakt over de annexatie van de Jordaanvallei door Israël.

Nederlandse reacties op vredesplan Trump

Eind januari presenteerde de Amerikaanse president Trump zijn langverwachte vredesplan. Niet alleen de Palestijnen waren not amused. Ook een grote meerderheid van de Tweede Kamer vindt het geen goed plan. Minister Blok van Buitenlandse Zaken is het eens met Eurocommissaris Joseph Borrell die meent dat het plan belangrijke internationaal overeengekomen parameters schendt. Tevens maakt hij zich zorgen over de annexatie van de Jordaanvallei door Israël. Blok ziet er wel een aanleiding in voor de partijen om weer om de tafel te gaan zitten. Dit gebeurde lange tijd niet in afwachting van het vredesplan van Trump, en nu dat er vervalt dat argument, zo redeneert Blok. Ook vindt hij dat de EU een actievere rol moet spelen. Zijn eigen VVD was in de Kamer ook behoorlijk kritisch over het plan. Sven Koopmans noemde het een 'Trumpiaans maximalistisch openingsbod' en zei dat beide partijen nog een lange weg te gaan hebben. Volgens de linkse partijen is het

plan ongebalanceerd en eenzijdig en zelfs illegaal omdat het tegen het internationale recht zou indruisen. Het zou daarbij de kansen op vrede juist verkleinen. Alleen de kleine christelijke partijen waren voorzichtig positief en wilden het 'een kans geven'.

Nederlands beleid tegenover BDS en antisemitisme

Eerder in januari had minister Blok in antwoord op Kamervragen van Kunahan Kuzu (Denk) geantwoord dat oproepen tot 'Boycott, Divestment and Sanctions' (BDS) onder de vrijheid van meningsuiting valt en dat deze beschermd moet worden. De aanleiding voor de Kamervragen was een voorgenomen optreden van de Nederlandse ambassadeur in Israël op een conferentie van NGO Monitor afgelopen december. Volgens Kuzu is NGO Monitor een drijvende kracht achter het 'doelbewust verkleinen' van de ruimte voor Israëlische en Palestijnse mensenrechtenorganisaties, zo meldt het CIDI. Minister Blok beaamde dit feitelijk in zijn reactie, waarin hij een onderzoek van de Policy Working Group citeert, dat stelt

dat 'veel beschuldigingen van NGO Monitor gebaseerd zijn op selectief citeren, halve feiten en insinuaties maar niet noodzakelijkerwijs op harde bewijzen, ook al zijn niet alle beschuldigingen irrelevant of onwaar'. Deze beschuldigingen hebben volgens Blok 'bijgedragen aan een klimaat waarin mensenrechtenorganisaties onder toenemende druk zijn komen te staan'. Het is opvallend dat een VVD minister de opvatting van Denk wat dit betreft onderschrijft. Op de vraag van Kuzu: 'Herinnert u zich de harde kritiek in EU-verband op aanhoudende aantijgingen van dat ministerie dat de EU opruiïng en terreur zou steunen en antisemitisme zou gedogen, waarover de EU heeft gezegd dat dergelijke beschuldigingen «ongegrond en onaanvaardbaar» zijn? Deelt u deze kritiek?', antwoordt Blok met een simpel 'ja'. Ook op de vraag: 'Herinnert u zich het volgende kabinetsstandpunt: «Het kabinet blijft benadrukken dat het van belang is om onderscheid te blijven maken tussen stellingname ten aanzien van het beleid van de Israëlische regering en antisemitisme. Dit is staand beleid dat het kabinet uitdraagt, zowel nationaal als internationaal?»' volgt een kort 'ja'. Uit de antwoorden blijkt dat Nederland BDS ziet als een vorm van kritiek op het regeringsbeleid van Israël, en geeft Blok aan de zorgen te delen dat de IHRA definitie van antisemitisme wordt misbruikt om de vrijheid van meningsuiting te ondermijnen van personen en groepen die opkomen voor de rechten van de Palestijnen. Het feit dat organisaties de BDS-beweging ondersteunen is voor het kabinet geen afwijzingscriterium voor financiering van deze organisaties, voegt hij daaraan toe. Uiteraard zegt hij ook dat het kabinet tegen een boycot van Israël is en streeft naar versterking van de economische relaties met Israël binnen de grenzen van 1967. Ook hanteert het kabinet de strikte lijn dat Nederland geen activiteiten financiert die BDS tegen Israël propageren.

De BDS-beweging afficheert zich doorgaans als een campagne tegen de bezetting van de 'Palestijnse gebieden' en voor de rechten van Arabische burgers in Israël en de Palestijnse vluchtelingen. Het afwijzen van het

bestaansrecht van Israël als Joodse staat, gecombineerd met de eis van het 'recht op terugkeer' van de miljoenen nakomelingen van de Palestijnse vluchtelingen van 1948 naar Israël, maakt wel duidelijk dat men tegen de tweestatenoplossing en het recht op zelfbeschikking voor het Joodse volk is. De campagnes beperken zich ook niet tot Israëlische bedrijven en instellingen die in de 'bezette gebieden' opereren, maar kunnen iedere instantie of persoon treffen met een link naar de Israëlische overheid of landelijk opererende organisaties, zoals universiteiten, banken en publieke voorzieningen, inclusief Israëlische artiesten die in het buitenland optreden of buitenlandse artiesten die in Israël optreden, want alle samenwerking met- en positieve aandacht voor Israël wordt bestempeld als propaganda die van de bezetting afleidt.

Gestoeld op vermeende onvervreembare rechten, wijst de BDS-beweging onderhandelingen en een compromis met Israël af. Dit staat ook met zoveel woorden in de uitgangspunten van de BDS-beweging. Veel (met name Palestijnse) pro-BDS organisaties beschouwen geweld tegen Israël als legitieme vorm van verzet en sommigen hebben directe banden met mensen uit terreurgroepen. Bij veel BDS activiteiten hangt een antisemitische sfeer; met name de campussen in de VS zijn berucht. Joodse studenten worden er regelmatig geïntimideerd. Ook in Nederland zijn BDS promotoren geregeld over de schreef gegaan en overschreden de grens met antisemitisme. Dit is de laatste jaren bijvoorbeeld herhaaldelijk gebeurd bij de wekelijkse BDS demonstraties op de Dam. Het is onbegrijpelijk dat een Nederlandse minister van geen van deze zaken op de hoogte lijkt te zijn en niet lijkt te zien dat onder het mom van Israëlkritiek vaak heel andere sentimenten opborrelen. Dat er inderdaad mensen en organisaties zijn (waaronder zeker ook leden van de Israëlische regering en organisaties als NGO Monitor) die soms wat te makkelijk de antisemitisme kaart trekken wil niet zeggen dat het omgekeerde niet minstens zo'n serieus probleem is.

In Duitsland en Frankrijk wordt de link tussen BDS en antizionisme enerzijds en antisemitisme anderzijds wel gezien en benoemd. De Duitse Bondsdag nam afgelopen jaar een motie aan die BDS als een vorm van antisemitisme beschouwt, en de Franse president Macron noemde bij de Auschwitz herdenking afgelopen januari het ontkennen van Israël's bestaansrecht een vorm van antisemitisme. Ook nam het Franse parlement de IHRA definitie van antisemitisme over, waarin ook antizionisme als een vorm van antisemitisme wordt beschouwd. En onlangs heeft het Oostenrijkse parlement unaniem een motie aangenomen die de BDS beweging als antisemitisch bestempelt omdat zij het zelfbeschikkingsrecht van het Joodse volk ontkent. Die motie verbiedt de regering bovendien om antisemitische organisaties, waaronder BDS organisaties, te steunen via subsidies of anderszins. Opvallend is dat zowel in Duitsland als Oostenrijk ook de linkse partijen zich fel uitspreken tegen BDS en dit als antisemitisch bestempelen. De Duitse motie werd mede door de Grünen en de SPD ingediend. We moeten blijkbaar nog even geduld hebben voor bij onze regering en volksvertegenwoordigers deze inzichten wortel vatten. Wel uitte Nederland, sinds het vorig jaar lid werd van de VN Mensenrechtenraad, geregeld kritiek op de vooringenomenheid tegenover Israël van dit orgaan. Eind februari hekelde Blok in een toespraak agendapunt 7, het vaste agendapunt waarbij enkel Israël bekritiseerd wordt.

Vuurwerkverbod

Voor komende jaarwisseling komt er in Nederland een verbod op alle vuurpijlen en knalvuurwerk. Verschillende steden gaat dat echter niet ver genoeg en deze onderzoeken de mogelijkheid van een totaalverbod op vuurwerk. Een groot aantal burgemeesters pleitte hier al eerder voor. In Rotterdam en Apeldoorn is daartoe al besloten en ook Amsterdam werkt hieraan nadat de raad zich ervoor heeft uitgesproken. Er wordt al jaren gepraat over een (gedeeltelijk) verbod op consumentenvuurwerk en verschillende gemeenten hadden al vuurwerkvrije zones ingesteld. Afgelopen jaarwisseling waren er desondanks weer meer incidenten (ruim 9000 volgens de politie), met als dieptepunt een door vuurwerk veroorzaakte brand in een flat in Arnhem. Een vader en zijn vierjarig zoontje kwamen daarbij om. Ook worden vaker hulpverleners bestookt met vuurwerk. Het debat over vuurwerk is niet nieuw; al in de jaren '50 en '60, toen het consumentenvuurwerk onder invloed van Indische Nederlanders een vlucht nam, werd er voor een verbod

gepleit. In 1955 vroeg de Vereniging van Nederlandse Gemeenten de regering een verbod tot het verkopen en afsteken van klein vuurwerk uit te vaardigen. In de jaren '70 en '80 nam de overheid enkele beperkende maatregelen die weinig uithaalden.

Sinds vier jaar geldt het afsteken van vuurwerk als 'immaterieel erfgoed'. Vuurwerk is vanaf de dertiende eeuw vanuit China naar het Westen gekomen, maar pas veel later werd het ook door burgers gebruikt. Begin negentiende eeuw waren er in Nederland twee vuurwerkfabrieken. 'Het luidruchtig vieren van de jaarwisseling is een lastig uit te roeien rite de passage', aldus NRC Handelsblad dat bij cultuurhistorici te rade ging over de oorsprong van deze traditie: 'Eeuwenlang hebben wij lawaai gemaakt, gezongen, kerkklokken laten luiden, zijn we verkleed langs de deuren gegaan, en hebben we huizen ongevraagd betreden.' Cultuurhistoricus Gerard Rooijackers stelt in NRC: 'Lawaai maken tijdens Oud en Nieuw is van oudsher bedoeld om een onzekere overgang auditief te markeren en daarmee te vergemakkelijken. Eeuwen voor de introductie van het consumentenvuurwerk werden in Nederland al geweren, donderbussen en tafelkanonnetjes afgeschoten.' Tweederde van de Nederlanders stond begin van dit jaar achter een vuurwerkverbod. In november was dat nog maar de helft.

Moorkoppen

Een veganistische bakker veranderde onlangs na opmerkingen van klanten zijn moorkoppen van naam: het werden roomkoppen. Gevolg waren dreigementen en scheldkanonnades van Nederlanders die na Zwarte Piet wederom een bastion van Nederlandse cultuur en traditie teloor zagen gaan. De bakker moest zijn zaak een dag sluiten omdat hij zijn personeel niet meer veilig achtte. Hij kreeg echter steun van ons aller Hema, die – toeval



Ik durf 't bijna niet te vragen, maar heeft u twee je-weet-wel-koppen voor mij?



Moorkop heet voortaan chocoladebol

of niet – kort daarop bekend maakte zijn moorkoppen te gaan omdopen in chocoladebollen. Overigens keurde de Voedsel- en Warenautoriteit de naam roomkop af omdat de bewuste bakker geen zuivel ervoor gebruikt.

Kinderopvang toeslagenaffaire

Op 20 januari bood premier Mark Rutten namens de regering excuses aan, aan duizenden ouders die de afgelopen jaren in grote financiële problemen kwamen, omdat de Belastingdienst ten onrechte eerder verleende toeslagen voor kinderopvang terugvorderde. Deze overfanatieke jacht op fraudeurs wekt des te meer verbazing in het licht van de veelvuldige uitkeringsfraude door Oost-Europese arbeidsmigranten die afgelopen jaar in het nieuws kwam, waartegen de Belastingdienst vrijwel niet optrad uit gebrek aan menskracht.

Staatssecretaris Snel van Financiën moest inmiddels aftreden en werd vervangen door twee partijgenoten van D66; de Belastingdienst wordt nu beoordeeld als een te zware klus voor één staatssecretaris.

CETA verdrag

Met een kleine meerderheid van 3 stemmen is in februari het handelsverdrag CETA tussen de EU en Canada in de Tweede Kamer geratificeerd. Dit verdrag, waarover al sinds 2009 werd onderhandeld, is in 2016 ondertekend door de Canadese premier Justin Trudeau en de toenmalige

voorzitters van de Europese Raad en de Europese Commissie. Daarvoor was ook het akkoord nodig van alle EU lidstaten, wat al de nodige moeite kostte. Daarnaast moet het door alle lidstaten geratificeerd worden. Dertien lidstaten hebben dit reeds gedaan. Of Nederland dit ook gaat doen, hangt nu van de Eerste Kamer af, die ook nog zijn goedkeuring moet geven. Omdat de coalitie daar geen meerderheid heeft, is dat nog onzeker. Zowel ter linker- als ter rechterzijde zijn er bezwaren. In de coalitie was de kleine ChristenUnie tot het laatst kritisch. Men was vooral bang voor de concurrentiepositie van Nederlandse boeren. De PVV en Forum voor Democratie zijn tegen omdat het in hun ogen de nationale soevereiniteit aantast; de PvdA, GroenLinks en de Partij voor de Dieren (en ook diverse milieuorganisaties) vrezen dat het multinationals meer macht en speelruimte geeft en die van maatschappelijke organisaties juist zal inperken. De pijlen zijn daarbij vooral gericht op het arbitragehof, waar bedrijven terecht kunnen die zich benadeeld voelen door nieuwe regelgeving van overheden. Voorstanders wijzen erop dat in CETA ook afspraken zijn gemaakt over duurzaamheid en het arbitragehof onafhankelijk is en de mogelijkheden van bedrijven om zich te beklagen ten opzichte van eerdere verdragen juist beperkter zijn. Het verdrag is al grotendeels in werking getreden in 2017 en heeft tot een flinke toename in de handel en een groter handelsoverschot met Canada geleid. Voorstanders vinden dat daarvoor te weinig oog is.